

Nato je dobil besedo dr. Kozić, ki je v logičnih in pre-pričevalnih stavkih najboljše oblike dokazoval nezakonnost vladnega postopanja, poudarši posebno to, da je bil ravnatelj Lapajne dolgo dolgo dobo let neomadeževan in da je vse storil, kar se je od njega zahtevalo, da se je skoziinskozi le zakonov držal itd. Vlada bi mu bila morala dovoliti, ker že drugega sredstva Lapajne ni mogel v svojo obrambo več najti, da bi bil pred c. kr. izpraševalno komisijo nanovo dokazal svojo učno sposobnost.

Vladni zastopnik, ki je prav mogočno govoril, tudi ni zanimal, da ne bi bil ravnatelj Lapajne več „učno sposoben“, ampak za „službo porabljen“ ni več. S tem je menda hotel reči: Zmožen in porabljen bi bil še, a učna uprava ga več ne mara uporabljati. Zastopnik ministrstva je še povedal, da je došlo na ministrstvo še po vpokojitvi ravnatelja L. od deželnega šolskega sveta raznovrstno počrudenje njegove osebe. Naravno, ker se je deželni šolski svet bal, da pogori pri upravnem sodišču.

Ravnatelj Lapajne je tudi dobil besedo in poudarjal, kako se je trudil na svoji nemški šoli s slovenskimi otroki, kako je bil z njim zadovoljen okrajni šolski svet, ki ga je nastavil, plačeval in ki ni nikdar predlagal njegove vpokojitve, in kako so bili vsi deželni šolski nadzorniki (pred Levcem) z njim zadovoljni itd. itd.

Ta ustna obravnava je trajala eno uro.

Nato se je senat, v katerem je bil poročevalec Slovenec Malnič, umaknil k svojemu tajnemu posvetovanju. In čudno, čez vse čudno! To posvetovanje je trajalo skoro dve uri, iz česar se sme sklepati, da predlog poročevalčev, naj se je ta glasil že tako ali tako, prisnatu ni obveljal.

Senat se je po tem dolgem posvetovanju povrnil v sodno dvorano, kjer je razglasil predsednik razsodbo, ki se je glasila: Pritožba se kot neutemeljena zavrne.

Iz razlogov, ki to razsodbo utemeljujejo, navajamo, da se je upravno sodišče prepričalo, da je bil deželni šolski svet že pri prvi vpokojitvi (16. marca 1905) navedel razloge, da po § 53. državnega šolskega zakona šolske gosposke niso dolžne, pustiti učitelja k novemu izpitu, če on sam to želi, da remuneracije (četudi so stalne) ne pridejo v poštev, kadar se pokojnina odmeri itd. itd.

* * *

Cela obravnava je bila jako zanimiva. Ugodnega izida tožiteljsam ni pričakoval; zakaj ugled c. kr. učne uprave bi bil preveč trpel, ako bi bil s svojo pritožbo prodrl.

Sicer se je bil pred leti tudi istrski učitelj v enaki zadevi obrnil na upravno sodišče, a tudi brez zmage. Ali je tudi on imel prepričanje o svoji nedolžnosti kakor ravnatelj Lapajne, nam ni znano.

Pisarna.

LVII.

Vprašanje: Pri nas smo dobili letos še enega duhovnika (kaplana) in sedaj bo zahteval župnik dvakrat v tednu „šolarske maše“. Prosim pojasnila, sem li dolžan jaz ali gđ. tovarišica otroke pri mašah nadzorovati? Kako se naj odgovorim? To bi bilo za učiteljstvo nekaj novega dela in skrbi.

Odgovor: V zadevah božje službe in božjeslužnih vaj, ki se jih naj udeležijo učenci pod nadzorstvom učiteljstva, nista

kompetentni niti domače učiteljstvo niti duhovščina, marveč le c. kr. okrajni šolski svet. Če dobite od te šolske gosposke obvestilo, oziroma ukaz, da bo dvakrat na teden šolarska maša, tedaj je dolžnost šolskega vodstva, da preskrbi potrebno nadzorstvo šolske mladine pri dotičnih mašah. Kakšno naj bo to nadzorstvo, oziroma kdo naj nadzoruje šolarje, to določi domača učiteljska konferenca ali pa šolsko vodstvo.

LVIII.

Vprašanje: 1. Ali šolski voditelj mora pismeno prositi za dopust in prošnjo predložiti vsakemu udu krajn. šol. sveta v podpis? To zahteva župnik, ki je krajni šol. nadzornik.

2. Ali ima šolski voditelj pravico naročiti s a m tiskovine? Krajni šolski svet jih je kar naročil, ne da bi povprašal šol. voditelja, kaj in koliko. Ako ni o tem nobene določbe, moramo izposlovati tak odlok.

3. Krajni šolski svet mi je odrekel vse pisarniške potrebščine, kakor papir, peresa, tinto itd. s pretvezo, da imam itak voditeljsko doklado. Kaj naj ukrenem, da pridem do poplačila teh izdatkov?

4. Šola je večrazrednica in nima ne pisarne ne sobe za učila. Učil je precej, kam naj jih spravljam, da se ne pokvarijo. Prepustil sem eno sobo z namenom, da bo notri pisarna, in sem zahteval, da naj skrbe za kurjavo pisarne. Krajni šol. svet mi je kratkomalo rekel: V šoli pišite ali pa v svojem stanovanju. Pozimi sem večinoma v kuhinji, kjer je toplo, zvečer šele zakurim v spalnici. Ene sobe sploh ne kurim, le če bi pisal v nji. Dosedaj so dajali v ta namen 2 sežnja drv, sedaj pa so (novi kraj. šol. udje) tudi to odklonili. Ali sem primoran v šolski sobi pisati (ki po šoli tudi omrzne), ali moram svoje stanovanje, ki ni sicer kurjeno, v ta namen kuriti?

A. P. G.

Odgovori: 1. Prošiti se mora; ali ustno ali pismeno, o tem ni določbe. Prošnja se predloži le predsedniku. Ali jo sam reši ali pa predloži skupnemu krajnemu šol. svetu, to je njegova stvar.

2. Ker krajni šolski svet tiskovine plačuje, ima tudi pravico, naročiti jih. Toda njegova dolžnost je, naročiti take, kakršne so predpisane, in v pravi množini. Ako stori napake, naj se šolski voditelj pritoži.

3. Kar potrebuje šolski voditelj teh potrebščin za šolo, jih mora krajni šolski svet plačati.

4. V tej točki pa je Vam težko svetovati, ker v zadevi šolske pisarne in sobe za učila ni v zakonih določil. V tej zadevi je treba, da se sporazumete s krajnim šolskim svetom, s katerim sploh kaže, da dobro izhajate, ker je on vendar Vaša prva, četudi najnižja predpostavljena šolska oblast.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljski krožek Št. Vid pri Ljubljani ima svoj sestanek v četrtek, 17. t. m. popoldne ob 4. uri v gostilnici pri „Slepem Janezu“.

Gostje dobro-došli! Na snidenje!

Učiteljsko društvo za šolski okraj Rudolfovo zboruje v četrtek dne 17. oktobra t. l. ob 1. uri popoldne v dekliški šoli v Rudolfovem. Vzpored:

1. Kako naj se poučuje kmetijstvo v ljudski šoli, predava g. R o h r m a n n.

2. Poročilo o „Zavezinem“ zborovanju v Radovljici, poroča M a t k o.

3. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi

o d b o r.